

7 Şubat 2023/ 28

Tabii Afet Nedeniyle Yapılan Bağış ve Yardımların Vergi Boyutu

Giriş

Tabii afetler sebebiyle oluşan acil ihtiyaçların giderilmesi amacıyla aynı veya nakdi yardımlarda bulunuluyor. Bağış ve yardımlar, işletme faaliyeti ile ilgili bulunmadığından kural olarak ticari kazançtan indirilemezler. Ancak ilgili mevzuatta yer alan şartlar altında yapılan bağış ve yardımlar ticari kazançtan indirilebildiği gibi kazancın bulunması halinde beyanname üzerinden de indirim konusu yapılabilir.

1. Gıda Bankacılığı Kapsamında Faaliyet Gösterenlere Yapılacak Aynı Bağış ve Yardımlar

Gelir Vergisi Kanunu'nu 40'ıncı maddesi gereği fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan **gıda, temizlik, giyecek ve yakacak** maddelerinin maliyet bedeli gider gösterilebilir.

Bu kapsamda yapılacak bağışların, gıda bankacılığı alanında faaliyet gösteren dernek veya vakıflara yapılması ve gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddesi mahiyetinde olması gerekmektedir.

Söz konusu aynı yardımların teslimi Katma Değer Vergisi Kanunu'na göre istisnadır. Bu teslimlere ilişkin KDV hesaplanmaz. Bağışlanan tutarlar ilgili yıl fatura düzenleme sınırının altında dahi olsa fatura düzenlenir ve "**İhtiyaç sahiplerine yardım şartıyla bağışlandığından KDV hesaplanmamıştır.**" ibaresi faturaya derç edilir. Bunun yanında, **istisna kapsamında yapılan işlemlere ilişkin yüklenilen KDV indirilebilir**, ancak indirim yoluyla giderilemeyen KDV iade edilmez. Dolayısıyla bağışlanan mallara ilişkin 191-İndirilecek KDV Hesabına kaydedilen tutarlar için ayrıca bir düzeltme yapılmasına gerek **bulunmamaktadır**.

Ticari işletmeye dahil malların bağışlanması durumunda da bu malların maliyet bedeli gider kaydedilir. Bu işlem, faturanın bir yandan gelir bir yandan da gider kaydedilmesi suretiyle gerçekleştirilir.

Bu kapsamda yapılacak bağış ve yardımların gider gösterilmesi için kurum kazancının oluşması **gerekmemektedir**. Yapılan yardımların maliyet bedeli doğrudan gider gösterilebilir ve zarar varsa zarar artırıcı olabilir.

Bilgener Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

Buyaka İş Merkezi
Kule: 2 No: 22
34771 Ümraniye/ İstanbul

+90 216 651 4 651
info@bilgener.com
bilgener.com

Bilgener sahip olduğu yerel uzmanlığı, faaliyete başladığı 1995 yılından beri kazandığı tecrübe ile ahenkli bir şekilde birleştiren Türkiye'nin öncü profesyonel hizmetler sağlayıcı grubudur.

Bilgener'in temel hedefi; Türkiye'de faaliyette bulunan yerel ve global girişimcilerin operasyonel olarak ihtiyaç duydukları üst düzey vergi, denetim ve danışmanlık hizmetlerini tek bir noktadan sunmak suretiyle işlerini daha verimli ve sağlıklı bir şekilde yürütmelerine yardımcı olmaktır.

Bilgener, müşterilerinin sınır ötesi muhasebe, denetim, vergi ve danışmanlık ihtiyaçlarına hizmet eden lider profesyonel hizmet firmalarının oluşturduğu Londra merkezli uluslararası bir birlik olan Morison Global'in 2002 yılından beri Türkiye bağımsız üyesidir.

2. Beyanname Üzerinde İndirim Konusu Yapılabilecek Bağış ve Yardımlar

Beyanname üzerinde indirim konusu yapılabilecek bağış ve yardımların kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılabilmesi için ilgili dönemde beyana tabi kazanç bulunması şarttır. Söz konusu bağış ve yardımlar zarar artırıcı olamayacağı gibi kazanç bulunmaması durumunda sonraki döneme de devretmezler.

Aynı veya nakdi olarak yapılan bağış ve yardımların kurumlar vergisi mükelleflerince indirim olarak dikkate alınabilmesi için makbuz karşılığı yapılmış olması gereklidir. Ancak nakdi bağışların indirim konusu yapılabilmesi, bu amaçla bankalarda açtırılan hesaplara yatırıldığına ilişkin banka dekontlarıyla belgelendirilmesi şartıyla mümkündür.

Diğer taraftan, bu kapsama yapılacak aynı bağış ve yardımların aşağıda yer alan kurum kuruluşlara yapılması durumunda KDV istisnası uygulanır:

Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, kanunla ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle kurulan kamu kurum ve kuruluşları, kamu menfaatine yararlı dernekler ve Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflar.

İstisna kapsamında yapılan teslimlere ilişkin yüklenen KDV indirilebilir, ancak indirim yoluyla giderilemeyen KDV iade edilmez. Dolayısıyla bağışlanan mallara ilişkin 191-İndirilecek KDV Hesabına kaydedilen tutarlar için ayrıca bir düzeltme yapılmasına gerek **bulunmamaktadır**.

2.1 Belli Kurum ve Kuruluşlara Yapılan Kazancın %5'i ile Sınırlı Bağış ve Yardımlar

Genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere, köylere, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara ve kamu yararına çalışan derneklere **makbuz karşılığında** yapılan bağış ve yardımların toplamının ilgili yıla ait kurum kazancının %5'ine kadar olan kısmı, **kurumlar vergisi beyannamesinde ayrıca gösterilmek şartıyla** kurum kazancından indirim konusu yapılabilir.

Söz konusu yardımlar aynı veya nakdi olarak yapılabilir.

Kurumlar vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilecek bağış ve yardımların tutarı, o yıla ait kurum kazancının %5'i ile sınırlıdır.

İndirilebilecek bağış ve yardım tutarının tespitinde esas alınan kurum kazancı, zarar mahsubu dahil giderler ile iştirak kazançları istisnası düşüldükten sonra, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki **[Ticari bilanço kârı – (iştirak kazançları istisnası + geçmiş yıl zararları)]** tutardır.

2.2 Kızılay Derneğine Yapılacak Nakdi Bağışlar

Türkiye Kızılay Derneğine makbuz karşılığı yapılan **nakdî** bağış veya yardımların **tamamı**, kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde gösterilmek şartıyla kurum kazancından indirilebilir.

Aynı yapılacak bağışlarda ise önceki bölümde yer verilen açıklamalar geçerlidir.

Kızılay'ın iktisadi işletmelerine yapılacak bağışların indirim konusu yapılması mümkün değildir.

2.3 Cumhurbaşkanınca Başlatılan Yardım Kampanyalarına Makbuz Karşılığı Yapılan Ayni ve Nakdi Bağışlar

Cumhurbaşkanı tarafından başlatılan yardım kampanyaları kapsamında yapılan nakdi ve ayni bağışların **tamamı** beyanname üzerinde kurum kazancından indirim konusu edilebilir.

Bu kapsamda AFAD'a yapılacak ayni ve nakdi bağışlar sınıra tabi olmaksızın beyanname üzerinden indirim konusu yapılabilecektir.

3. Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun Kapsamında Yapılacak Bağış ve Yardımlar

Afetlerden zarar görenlere yardımda bulunmak üzere kurulan Milli Yardım Komitesi ile mahalli yardım komitelerine makbuz mukabilinde yapılacak bağış ve yardımlar her türlü vergi, resim ve harçdan müstesnadır. Bunun yanında söz konusu komitelere yapılacak bağışların tamamı gider gösterilebilir.

Şimdiye kadar Kahramanmaraş depremi ile ilgili bu kapsamda bir ilan yapılmadı. Fakat yakın zamanda bölgenin umumi hayata müessir afet bölgesi ilan edilmesini bekliyoruz.

Sonuç

Afet bölgesindeki acil ihtiyaçların giderilmesi için yapılabilecek yardımların kurum kazancından indirim konusu yapılabilmesi mümkündür. Bunun için yukarıda özetlemeye çalıştığımız usul ve esaslara riayet edilmeye çalışılmasını önermekteyiz.

Saygılarımızla,

BİLGENER